

ปฏิรูปตนเองในศตวรรษที่ 21

รัชชนันท์ แกะมา
มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

บทนำ (Introduction)

การปฏิรูปตนเองในศตวรรษที่ 21 ประชาคมโลกให้ความสำคัญ [1] เรื่อง การปฏิรูปการศึกษา อันเนื่องจากการศึกษาเป็นเครื่องมือและกุญแจสำคัญในการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมโลก [1] ฉะนั้น สาระสำคัญของการศึกษา จึงมุ่งเน้นพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เป็นประชากรอาเซียน ประชากรโลก [1] โดยเริ่มจากการพัฒนาคนให้มีความคงทนในความรู้ และเกิดความยั่งยืนในความรู้ การจะทำให้คงทนในความรู้ได้นั้น จะต้องเริ่มจากการอ่าน (Reading), เขียน (Writing) คณิตศาสตร์ (Arithmetic) การคิดวิเคราะห์ (Critical Thinking), การสื่อสาร Communication, การร่วมมือ Collaboration และความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) [1] รวมทั้ง พัฒนาศักยภาพบุคคลให้มีทักษะชีวิต ทักษะอาชีพ ทักษะด้านสารสนเทศสื่อเทคโนโลยี ได้อย่างแท้จริง [1]

จากข้อมูลเชิงประจักษ์รอบ 14 ปีที่ผ่านมา (ช่วง 2001-2010) และ (ช่วง 2011-2020) ในศตวรรษที่ 21 ประชาคมโลกได้มีการเปลี่ยนแปลง [1] ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม อย่างรวดเร็วและรุนแรง เป็นสาเหตุให้ประเทศต่างๆ ต้องหันมารวมตัวกันเป็นกลุ่มประชาคม โดยมีการลงนามให้สัตยาบันความร่วมมือระหว่างประเทศ อาทิ กลุ่มประเทศสหภาพยุโรป กลุ่มอาเซียนบวกสาม อาเซียนบวกเจ็ด การรวมตัวของประเทศที่ตั้งอยู่ในภูมิภาคเดียวกันหรือต่างภูมิภาค เพื่อความจำเป็น เติบโตและความมั่นคงทางด้านเศรษฐกิจ [1] สังคม การเมือง ของประเทศในกลุ่ม เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จำนวน 10 ประเทศ รวมทั้ง ประเทศไทยของเรามีการเปลี่ยนแปลงในมิติการเมือง สังคม เศรษฐกิจ และการปฏิรูปการศึกษาอีกครั้งหนึ่ง ในศตวรรษที่ 21

ในปี พ.ศ. 2557 ประเทศไทยของเรา ประสบปัญหาทางด้านสังคม ที่ส่งผลกระทบต่อปัญหาทางด้าน

เศรษฐกิจ วัฒนธรรมที่เสื่อมถอย อันนำไปสู่ความล้มเหลวในมิติต่าง ๆ ภายในประเทศอย่างรุนแรง ในศตวรรษที่ 21 และใน ปี.พ.ศ. 2558 หากประเทศไทยไม่หันมาทบทวนตนเองในมิติต่าง ๆ จะทำให้สังคมภายในประเทศเกิดปัญหาทางสังคมอย่างต่อเนื่องอีกครั้งหนึ่ง เมื่อเกิดปัญหาทางสังคม จะส่งผลกระทบต่อปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ เมื่อเกิดปัญหาทางเศรษฐกิจ ก็จะส่งผลกระทบต่อคุณภาพทางการศึกษา ลักษณะปฏิภริยาถูกโซ่ อันนำไปสู่คุณภาพของประชากรภายในประเทศ ที่ด้อยกว่าประชากรในประเทศอื่น ๆ [1] ในกลุ่มอาเซียนและประชาคมโลก ฉะนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งว่า จะต้องมีการปฏิรูปตนเอง [1] ซึ่งตนเองในที่นี้ หมายถึง ตนเองในมิติของประเทศไทย มิติของมหาวิทยาลัย (สถาบันอุดมศึกษา) ไทย และมิติของบุคลากรในมหาวิทยาลัย (สถาบันอุดมศึกษา) ไทย ในศตวรรษที่ 21 [2] ที่จะต้องปรับเปลี่ยนตนเอง โดยเริ่มจากการปฏิรูปตนเองให้เป็นประชากรอาเซียนในปี พ.ศ.2558 และเป็นประชากรโลกตาม ลำดับ [2-3] ผู้เขียนเห็นความสำคัญของปัญหาภายในประเทศที่ผ่านมา และเห็นความจำเป็นอย่างยิ่งว่า จะสร้างความเข้าใจใน เรื่อง ปฏิรูปตนเองในศตวรรษที่ 21 “Self-reformation in The 21 st century ” โดยมี

วัตถุประสงค์

1. เพื่อปฏิรูปตนเอง ในมิติของประเทศไทย
2. เพื่อปฏิรูปตนเอง มิติของสถาบันอุดมศึกษา และทำความเข้าใจ การอุดมศึกษาไทยในศตวรรษที่ 21
3. เพื่อปฏิรูปตนเอง ในมิติของบุคลากรทางการศึกษาในศตวรรษที่ 21
4. เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้แก่บุคลากรทางการศึกษาในการเป็นประชากร ประชาคมอาเซียน และประชากรโลกในศตวรรษที่ 21

การปฏิรูปตนเอง (Self-reformation)

ปฏิรูป หมายถึง ปรับปรุงให้เหมาะสม
ตนเอง หมายถึง ตัวบุคคลกร ส่วนราชการ
(นิติบุคคล) และประเทศไทย อันประกอบด้วย รัฐบาล
ดินแดน และประชากรในรัฐ

ศตวรรษที่ 21 หมายถึง รอบ 100 ปี

ทศวรรษ หมายถึง รอบ 10 ปี

เมื่อเราทราบแล้วว่า การปฏิรูป คือ การปรับปรุง
ให้ดีขึ้น ให้เหมาะสม โดยความเหมาะสมนั้น [2]
จะเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพแวดล้อมที่เป็นอยู่ในขณะนั้น
สภาพแวดล้อมเป็นตัวแปรเหตุ ที่ส่งผลต่อตัวแปรผล
เหตุและผลมีนัยสำคัญซึ่งกันและกัน เมื่อสภาพแวดล้อมของโลก
เปลี่ยนแปลงไป ก็ส่งผลกระทบต่อตัวแปรเหตุ และตัวแปรผล
ภายในประเทศ นั้น ๆ เปลี่ยนแปลงไปตามกัน ลักษณะ
ปฏิภณวิญญูกิจ ไม่มีที่สิ้นสุด อันเนื่องมาจากความเจริญก้าวหน้า
ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ได้ค้นพบสิ่งใหม่ ๆ
อย่างต่อเนื่องและไม่หยุดนิ่ง

การปฏิรูปตนเองนั้น มองได้หลายมิติ เช่น ตนเอง
ในมิติแห่งรัฐไทย โดยประเทศไทยของเรานั้นเป็นศูนย์กลาง
ของอาเซียน ตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยาจนถึงสมัยปัจจุบัน
ปี พ.ศ.2557 และปี พ.ศ.2558 ประเทศไทย เป็นประชาคม
อาเซียน การเป็นประชาคมอาเซียนสมัยปัจจุบัน และสมัย
กรุงศรีอยุธยา จะได้รับผลกระทบลักษณะปฏิภณวิญญูกิจ
แตกต่างกัน อันเนื่องจากสภาพแวดล้อมได้เปลี่ยนแปลงไป
ตามความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
เมื่อประเทศไทย เป็นประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ.2558
จะทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายแรงงาน เคลื่อนย้ายเงินทุน
ได้อย่างเสรี เมื่อมีการเคลื่อนย้ายแรงงาน เงินทุนอย่างเสรี
ประเทศไทยโดยรัฐบาล จะต้องหันกลับมาทบทวนตนเอง
[1] และพิจารณาเครื่องมือ ขับเคลื่อนกลไกสำคัญ
ในการแข่งขันในระดับอาเซียน นานาชาติ และประชาคมโลก
ได้นั้น จะต้องเริ่มจากการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ [1]
อันเนื่องจากทุนมนุษย์ เป็นกุญแจสำคัญในการพัฒนาทุก ๆ ด้าน

การพัฒนาทุนมนุษย์ ให้มีขีดความสามารถในการ
แข่งขัน และมีคุณธรรมสูงนั้น จะต้องเริ่มต้นจากการศึกษา
โดยการศึกษาของประเทศไทย มีช่องว่างระหว่างคน

ที่มีความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจ [1] กล่าวคือ ผู้มีความมั่งคั่ง
ทางเศรษฐกิจดี จะได้รับการเรียนรู้ คือ ได้รับการศึกษา
ในสถาบันการศึกษาที่ดี และเป็นสถาบันการศึกษาชั้นนำ
ของประเทศ รวมทั้งชั้นนำของโลกตามลำดับ

ประเทศไทยโดยรัฐบาล จำแนกระดับการศึกษา
ออกเป็นการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย ระดับอนุบาล
ปฐมศึกษา มัธยมศึกษา ระดับอาชีวศึกษา ประกาศนียบัตร
วิชาชีพ ปวช. [1] และระดับอุดมศึกษา ประกอบด้วยระดับ
อนุปริญญา ปริญญาตรี ปริญญาโทและปริญญาเอก

ส่วนคุณภาพทางการศึกษา จะมีคุณภาพและ
มาตรฐานที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ อันเนื่องจากปัจจัย
การผลิตและหน่วยผลิตมีเป้าหมายการผลิตทุนมนุษย์
ในระดับที่แตกต่างกัน [1] ในขณะที่ธุรกิจทางการศึกษาภายใน
ประเทศ จะมาคู่กับค่านิยมของผู้ปกครอง ที่มุ่งเน้นให้บุตร
หลานจะต้องได้รับปริญญา เพื่อเชิดชูวงศ์ตระกูล โดยมิได้
มองถึงทักษะวิชาชีพและความต้องการของผู้ใช้งานบัณฑิต
ในภาคอุตสาหกรรม [1] อันนำมาสู่ความล้มเหลวทางการ
ศึกษาไทย คือ จบการศึกษาระดับปริญญาแล้วไม่สามารถ
ทำงานได้ [1]

ในต้นศตวรรษที่ 21 ในช่วง 1 ทศวรรษที่ผ่านมา
ผู้เขียนบทความ ได้ทบทวน : ปัญหาอุปสรรคและแนวโน้ม
การพัฒนามูลฐานในสถาบันอุดมศึกษาทศหน้า กรณีย
ศึกษา มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี เมื่อปี พ.ศ.2547 [1]
โดยสร้างแบบจำลองศึกษาย่อยระยะ 5 ปี จากปี พ.ศ.
2547 ย้อนไปยังปีฐานจะเป็นมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
พ.ศ.2533 [1] และนำผลการศึกษามาคาดคะเนอนาคต
พบว่า ระบบการศึกษาของประเทศไทย จะเกิดความพุ่มเพื่อ
ทางการศึกษาในทางเศรษฐศาสตร์ [1] คือ คนทำงานต่ำ
ระดับ เช่น จบปริญญาเอกบางสาขา มารับค่าจ้างในระดับ
ปริญญาตรี จบปริญญาตรีบางสาขา มารับค่าจ้างในระดับ
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ ปวช. หรือ ค่าจ้างระดับมัธยมศึกษา
[1] นอกจากนั้นยังพบว่าค่าจ้างเงินเดือน จะผูกติด
กับสถาบันการศึกษาในอนาคต [1] โดยผู้จบการศึกษาจาก
สถาบันที่มีชื่อเสียง ทั้งในประเทศและต่างประเทศ จะได้รับ
ค่าจ้างที่สูง ส่วนผู้ได้รับการศึกษาจากสถาบันที่ไม่มีชื่อเสียง
จะได้รับค่าจ้างต่ำหรือไม่มีการงานทำ ซึ่งบ่งชี้ ว่าแม้จะมี

ปริญญา [1] ก็ไม่ใช่เครื่องมือ หรือประกันว่า มีทักษะวิชาชีพที่จะนำมาประกอบอาชีพ เลี้ยงตนเองได้อย่างแท้จริง [1] โดยผลการวิจัยที่ทำไว้เมื่อ 10 ปีที่ผ่านมา นั้น ตรงกับข้อเท็จจริงในสภาพปัจจุบัน [1]

รัฐบาลไทย ในฐานะผู้กำกับนโยบายการศึกษาของชาติ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งยวด ที่จะต้องหันกลับมาปฏิรูประบบการศึกษาของไทย [1] ตั้งแต่ระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับอาชีวศึกษา และระดับอุดมศึกษา ให้ได้มาตรฐานสากล และส่งเสริมสนับสนุน [1] โดยปรับเปลี่ยนค่านิยมของผู้ปกครองที่มุ่งให้บุตรหลานต้องได้รับปริญญา [1] เป็นมุ่งเน้นการศึกษา เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพด้านอาชีวศึกษา [1] เพื่อให้เกิดความสมดุล ระหว่างวิชาชีพกับวิชาการ อันนำไปสู่การยกระดับคุณภาพของทรัพยากรมนุษย์ภายในประเทศ [1] ให้มีทักษะชีวิต ทักษะวิชาชีพ และมีคุณภาพ ตรงกับการเป็นประชากรอาเซียน และประชากรโลกในศตวรรษที่ 21 ตามลำดับ [1]

มิติของมหาวิทยาลัย (สถาบันอุดมศึกษา) จากรายงานผลการวิจัย [1] พบว่า สถาบันอุดมศึกษาของไทยนั้น มุ่งเน้นการกระจายโอกาสทางการศึกษา ให้เข้าถึงประชาชนทุกระดับ [1] โดยมหาวิทยาลัย (สถาบันอุดมศึกษา) ไทย ขยายโอกาสทางการศึกษา เปิดวิทยาเขตไปสู่จังหวัดตามภูมิภาคต่าง ๆ [1] ในขณะที่จังหวัดในภูมิภาคก็มีความต้องการที่จะให้จังหวัดของตนมีสถาบันอุดมศึกษาภายในจังหวัด เพื่อยกระดับคุณภาพของประชากรและความจำเป็นเร่งด่วนทางเศรษฐกิจในจังหวัดนั้น ๆ [1] เมื่อ มหาวิทยาลัย จัดตั้งวิทยาเขตไปยังจังหวัดต่าง ๆ และมีการจัดตั้ง มหาวิทยาลัยแห่งใหม่มากขึ้น ส่งผลให้เกิดการแข่งขันในลักษณะธุรกิจทางการศึกษา [1]

มหาวิทยาลัยในประเทศไทย ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค จึงเปิดหลักสูตรการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรี โท-เอก ตรงกันหรือหลักสูตรเดียวกันหรือหลักสูตรคล้ายกัน ทั้ง มหาวิทยาลัยสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย เดิม มหาวิทยาลัยราชภัฏ มหาวิทยาลัยราชชมงคล [1] และมหาวิทยาลัยเอกชนทั้งในประเทศ และต่างประเทศที่เปิดวิทยาเขตในต่างจังหวัดต่าง ๆ

เมื่อหลักสูตรการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัย (สถาบันอุดมศึกษา) ตรงกัน คล้ายกัน เหมือนกัน ในขณะที่อัตราการเกิดของประชากรภายในประเทศไทย มีอัตราการเกิดลักษณะ ซะลดตัวหรือลักษณะครอบครัวขนาดเล็ก [1] ส่งผลให้ ปัจจัยการผลิต คือผู้จะเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยลดน้อยลง เมื่อปัจจัยการผลิตลดลง แต่มีมหาวิทยาลัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ มากภายในประเทศไทย ผู้เรียนจึงมีอำนาจในการเลือกเข้าศึกษาต่อ [1] โดย มหาวิทยาลัยที่เป็นหน่วยผลิตก็มุ่งผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ฉะนั้น จึงยอมรับผู้ที่มีคุณภาพต่ำกว่าเกณฑ์เข้าศึกษาต่อ [1] อันส่งผลต่อคุณภาพของประชากรไทย โดยผลิตเพื่อเป็นประชากรระดับจังหวัด ประชากรระดับภาค หรือประชากรภายในประเทศเท่านั้น [1] ฉะนั้น ในปี พ.ศ.2558 มหาวิทยาลัยในประเทศไทย ควรหันกลับมาปฏิรูปตนเอง[1] จากข้อเท็จจริง

จากเดิมมหาวิทยาลัย แข่งขันรับผู้เรียนเข้าศึกษาต่อ กรณี เปิดหลักสูตรการเรียนการสอนเหมือนกัน คล้ายกัน[1] เปลี่ยนเป็น ให้ความร่วมมือกัน โดย มหาวิทยาลัย ควรจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรที่ตนเองเชี่ยวชาญ[1] ส่วนมหาวิทยาลัยที่ไม่มีความเชี่ยวชาญ ก็เห็นควรยุบหลักสูตรนั้น ๆ เพื่อเปิดโอกาสให้มหาวิทยาลัยที่มีความเชี่ยวชาญเป็นผู้ผลิต แข่งขันกับนานาชาติ [1] โดย มหาวิทยาลัยของไทย ไม่ควรแข่งขันกันเอง แต่ควรจะแข่งขันกับต่างประเทศเป็นสำคัญ

มิติที่ 3 คือ มิติในฐานะเป็นบุคลากร ใน มหาวิทยาลัยไทย (สถาบันอุดมศึกษา) ศตวรรษที่ 21 ได้ ล่วงก้าวเข้าศตวรรษที่ 2 (2014) และในปี พ.ศ.2015 ประเทศไทย เป็นประชาคมอาเซียน ฉะนั้น บุคลากรใน มหาวิทยาลัย จะเปลี่ยนตนเองเป็นบุคลากรในมหาวิทยาลัยอาเซียน การเป็นบุคลากรในมหาวิทยาลัยในประชาคมอาเซียน ควรจะปฏิรูปตนเองอย่างไร นั้น ผู้เขียนสรุปว่า

ปฏิรูปแนวคิด โดยผู้เขียน เป็นข้าราชการ ข้าราชการ มีหน้าที่ให้บริการแก่ผู้รับบริการด้วยความเสมอภาค [3] การจะให้บริการด้วยความเสมอภาค ตามภาระความรับผิดชอบนั้น จะต้องเข้าใจตนเอง [3-4] เมื่อเข้าใจตนเองแล้ว จะต้องใช้คุณธรรมเป็นเครื่องมือควบคุมและ

กำกับความคิดรู้เท่าทันเหตุการณ์ [3-4] โดยใช้สติเป็นเงื่อนไขสำคัญ แห่งปัญญา เช่น รู้เท่าทัน ตัวแปรเหตุ : ส่งผลให้เกิดตัวแปรผล ทุจริตคอร์รัปชั่น [5] ประกอบด้วย 1) เห็นแก่ตนเอง 2) เห็นแก่คนอื่น 3) เห็นแก่ครอบครัว 4) เห็นแก่รายได้ 5) เห็นแก่อำนาจรัฐ 6) เห็นแก่การกระทำไม่ถูกต้อง [5] เป็นต้น การคอร์รัปชั่นเป็นไปภาพลักษณ์ระดับบุคคล องค์กร และประเทศไทย โดย Transparency [5] แสดงความสัมพันธ์ของยุทธศาสตร์กับแหล่งข้อมูลหลักของคอร์รัปชั่น (Corruption Perception Index : CPI) ของไทย ในปี พ.ศ.2556 ประเทศไทย ได้คะแนน 35 คะแนน ลำดับ 102 และในปี พ.ศ.2557 ประเทศไทยได้คะแนนเพิ่มขึ้น 3 คะแนนเป็น 38 คะแนน ลำดับ 88 ของโลก [5] แสดงว่าการคอร์รัปชั่นในประเทศไทยลดลง

การพัฒนาตนเอง ให้เป็นประชากรอาเซียน และประชากรโลก ในศตวรรษที่ 21 ควรจะมีการทบทวนตนเองเรื่อง ทักษะชีวิต และทักษะวิชาชีพ ว่าอะไรที่ยังขาด และจะต้องเรียนรู้เพิ่มเติม [1] เช่น ทักษะภาษาอังกฤษ ทักษะการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ทักษะการสื่อสาร ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ มีเพียงพอหรือไม่ [1]

การปฏิรูปตนเองในระดับรัฐบาล จะต้องมองถึงความสัมพันธ์ในมิติต่าง ๆ ภายในประเทศไทย อาเซียน และประชาคมโลก [1] อาทิ เช่น มิติทางด้าน สังคม การเมือง การศึกษา โดยกำหนดเป็นนโยบาย ให้ส่วนราชการถือปฏิบัติ เช่น เรื่องการศึกษาระดับอุดมศึกษาไทย “ขาดคุณภาพ” มหาวิทยาลัย (สถาบันอุดมศึกษา) ควรจะมีการกำหนดทิศทางในการพัฒนาประชากรทุนมนุษย์ของชาติในศตวรรษที่ 21 อย่างไร [1]

ส่วนการปฏิรูปตนเอง ระดับบุคคล ผู้เขียนเริ่มจากการพัฒนาตนเอง [4-5] โดยใช้ทฤษฎีทางพุทธศาสนา คือความเชื่อเป็นพลัง ตั้งปณิธาน ว่าจะเป็นข้าราชการที่ดี ชื่อสัตย์ ใซ้ตนเองเป็นดารา [4-5] ศึกษาค้นคว้าตลอดชีวิต เพื่อนำความรู้มาพัฒนางานที่รับผิดชอบ พัฒนางานในส่วนราชการที่ตนเองสังกัด และพัฒนาสังคม [3-4] ที่ส่งผลต่อดัชนีชี้วัดของชาติ โดยในปี พ.ศ.2558 ผู้เขียนบทความจะเป็นบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาอาเซียน ฉะนั้น จึงสำรวจตนเองว่า อะไรที่ยังขาดความรู้ หรือมีความรู้ไม่เพียงพอที่จะต้องศึกษาเพิ่มเติม [1]

จากการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อม โดยการเปลี่ยนเป็นประชาคมอาเซียนศตวรรษที่ 21 ในปี พ.ศ.2558 ผู้เขียน จึงขอกราบเรียนเชิญ นักวิชาการ บุคลากร ในมหาวิทยาลัย (สถาบันอุดมศึกษา) ไทย ร่วมประชุมวิชาการ และนำเสนอผลงานวิชาการ ปชมท. ประจำปี พ.ศ.2557 ระหว่างวันที่ 21 –21 พฤษภาคม 2558 ณ โรงแรมกิจตรง วิลลีสอร์ท จังหวัดอุบลราชธานี โดยมีประเด็น ให้ความสำคัญ เรื่อง การศึกษาชาติ รู้จักอุดมศึกษาอาเซียน สมรรถนะ บุคลากรอุดมศึกษาในอาเซียน ปฏิรูปอุดมศึกษาไทย สู่อเซียน ปฏิรูปตนเองสู่อเซียน และนำเสนอผลงาน วิชาการ ตามกลุ่มและเครือข่าย โดยผู้สนใจที่จะเข้าร่วมประชุมวิชาการ ปชมท. ในครั้งนี้ สามารถสมัครร่วมประชุม วิชาการ และเสนอผลงาน ผ่านระบบออนไลน์ ที่ Cuast58.ubu.ac.th ได้ตั้งแต่บัดนี้ เป็นต้นไป

เอกสารอ้างอิง

1. รัชชนนท์ แกะมา : ปัญหาอุปสรรคและแนวโน้มการพัฒนาบุคลากรในทศวรรษหน้า กรณี ศึกษา มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี (2549)
2. พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 วันที่ 5 ธันวาคม 2554
3. ศูนย์คุณธรรม องค์กรมหาชน กระทรวงวัฒนธรรม เรื่อง งดงามด้วยวิถีคุณธรรม 2556
4. ศูนย์คุณธรรม องค์กรมหาชน กระทรวงวัฒนธรรม เรื่อง ทำดีมีแต่ได้ กรกฎาคม 2557
5. ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ 2 (2556-2560)

รางวัลที่ได้รับการเชิดชูเกียรติของผู้เขียน

รางวัล บุคคลคุณธรรมแห่งชาติ พ.ศ.2556 ประเมิน โดย ศูนย์คุณธรรม (องค์กรมหาชน) กระทรวงวัฒนธรรม ร่วมกับ 25 องค์กรภาคีเครือข่าย คัดเลือกให้เป็นบุคคลคุณธรรมแห่งชาติ ด้วยผลงาน “เป็นข้าราชการด้วยชีวิต”

บุคคลที่ประพฤติปฏิบัติตนชอบด้วยความซื่อสัตย์สุจริต มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี พ.ศ. 2555

บุคลากรดีเด่น คณะวิทยาศาสตร์ ระดับ 1-5 พ.ศ.2545 และ
ระดับ 6-8 พ.ศ.2553
บุคลากรดีเด่น ระดับมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี 2554